

พระโง่

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺน โต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ต้องทนฟังนิดหนึ่งนะ แต่ถ้าคนฟังเป็นประโยชน์จะเป็นประโยชน์มาก เราจะพูดถึงเรื่องศาสนา เรื่องการประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัตินี้มีหลายแนวทาง คำว่าหลายแนวทางนี้มันเป็นการพูดแบบ โลก ถ้าพูดแบบธรรม “อริยสัจมีหนึ่งเดียว ความจริงแท้มีหนึ่งเดียว”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ เวลาออกแสวงหา ออกค้นคว้า ก็ไปเรียนกับเจ้าลัทธิต่างๆ แต่เพราะยังไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังไม่มีธรรมไขใหม่ ค้นคว้าขนาดไหนมันก็ไม่ใช่ ทีนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับมาพิจารณาตนเองคิดถึงโคนต้นหญ้า แล้วพระพุทธเจ้าทำอานาปานสติ กำหนดลมหายใจ จนพระพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้ว คำว่าเป็นพระอรหันต์นี่นะ “เอกนัมกิง” ของที่มีหนึ่งเดียวในโลกนี้ สิ่งต่างๆ พิจารณาแล้ว สรรพสัตว์หรือจิตของสัตว์ต่างๆ นี่มันหลากหลาย พอมันหลากหลาย มันอยู่ที่เวรอยู่ที่กรรม อยู่ที่พันธกรรมทางจิต องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงวางกรรมฐาน ๔๐ ห้อง การเข้าถึงความสงบของใจมีถึง ๔๐ วิธีการ

แล้วเวลาพูดถึงขั้นของปัญญา หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ เวลาขั้นของปัญญา การวิปัสสนา การใช้ปัญญา ขนาดกรรมฐาน วิธีการทำเข้าไปหาความสงบของใจนี้ มันยังมีถึง ๔๐ วิธีการ แต่เวลาขั้นของการใช้ปัญญานี้ไม่มีขอบเขตเลย มันกว้างขวางจนกำหนดเป็นขอบเขตว่าแค่ไหนไม่ได้เลย เห็นไหม ขั้นของปัญญานี้มันต้องล้างกันจนสะอาด จนสิ้นเลย จนหมดกระบวนการของมัน ถึงจะเป็นความจริงขึ้นมา

นี่พูดถึงว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ มันก็มีวิธีการหลากหลายอย่างนี้ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาใช่ไหม ผู้ที่เป็นศาสดาที่ปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์อะไรต่างๆ นี้ แต่ไม่รู้จริง มันก็สอนเข้ามาสู่ความจริงอันนี้ไม่ได้ เห็นไหม สอนเข้ามาสู่ความจริงอันนี้ไม่ได้

แต่เวลาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา ด้วยบุญญาธิการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้แล้ว “เอกนัมกิง” ที่ว่าพุทธวิสัยนี้มันสูงที่สุดในจักรวาล สูงที่สุดในศาสนาพุทธ ในพุทธศาสนาหนี่งก็จะมิพระพุทธรูปนี้เป็นเจ้าของศาสนา แล้วเข้าใจเรื่องกระบวนการของมันทั้งหมดว่า คนที่ปฏิบัติมานี้จิตนิสัยของเขาแตกต่างกันใช่ไหม พระพุทธเจ้าบอกว่าแตกต่างกัน แต่เพราะว่ามีความจริงแล้วไง มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วไง พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วไง ก็พาเอาทุกคนที่ทำผิดพลาด ที่ยังไม่เข้าใจนี้มาเข้าสู่จุดความจริงอันนี้ได้

แต่ก่อนหน้านั้นมันไม่มีใช่ไหม นี่จะบอกว่าการทำความเข้าใจ ๔๐ วิธีการ และการใช้ปัญญาที่มีอีกมากมายมหาศาลเลย แต่ผลของมันต้องลงสู่จุดความจริงอันนี้ไง ผลของมันต้องลงสู่จุดอริยสัจ สัจจะความจริง โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี อรหันต์สิ้นกิเลส มันต้องลงอันนี้ไง นี่ถ้าพูดถึงความจริงเป็นอย่างนี้ปั๊บ สิ่งนี้มันก็จะไม่มีสิ่งใดๆ กระทบกระเทือนกันเลย พุทธศาสนาศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่แก้กิเลสได้ มีศาสนาเดียวในจักรวาลในโลกนี้เลย เพราะอะไร เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์องค์เดียว

เจ้าลัทธิต่างๆ ศาสดาอื่น ที่อื่นๆ ไม่มีใครปฏิญาณตนว่าเป็นผู้พ้นจากกิเลสเลย ไม่ได้เป็นพระอรหันต์เลย เพียงแต่ว่าเป็นศาสดา เป็นผู้นำเฉยๆ แต่พุทธศาสนานี้สอนถึงสิ้นกิเลส พระพุทธเจ้าเป็นคนชี้กิเลส ชี้ถึงว่ากิเลสมันอยู่ที่ไหนและกำจัดมันอย่างไร ด้วยวิธีการอย่างไร แล้วสิ้นสุดกระบวนการของมันทั้งหมดเลย นี่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระพุทธเจ้า จะไม่มีการขัดแย้ง ไม่มีสิ่งใดโต้แย้งกันได้เลย เพราะธรรมมันจะขัดแย้งกันไม่ได้ มันจะไปในแนวทางเดียวกัน แต่ในปัจจุบันนี้การปฏิบัติในปัจจุบันนี้มันมีแนวทางต่างๆ เห็นไหม

ถ้าแนวทางต่างๆ ที่ถูก เช่น หลวงปู่มั่นนี่เห็นไหม มีลูกศิษย์ลูกหาไปหาท่านมหาศาลเลย ท่านก็ชี้แนะนะ คูลี อย่างเช่นหลวงปู่ชา หลวงปู่ทองรัตน์ หลวงปู่มีเห็นไหม ท่านเป็นมหานิกาย เห็นไหม เป็นมหานิกายด้วย หลวงปู่มั่นบอก “ไม่ต้องญัตติ” เพราะว่าอะไร เพราะว่ามันเป็นแค่ชื่อ ไก่ มันยังมีชื่อเลย ธรรมยุติ-มหานิกาย มันจะต่างกัน จะเป็นอะไร มันแค่ชื่อ ปฏิบัติอย่างไรก็ได้ ไม่ใช่ว่า จะต้องมาญัตติเป็นธรรมยุติหมด ไม่ใช่ มันเป็นแค่ชื่อไง

เราเลือกเดินทางมาสายใด มันก็เลือกเดินมาทางสายนั้น แต่เลือกเดินสายใด ทางเดินกับ เป้าหมายที่ปฏิบัติมันคนละอันกัน ถ้าเป้าหมายที่ปฏิบัติมันคนละอันกัน อันนั้นนะมันเป็นความจริง อันนั้น หลวงปู่มั่นท่านไม่ได้ขัดแย้งเรื่องอย่างนี้เลย แล้วเวลาท่านกำหนด เห็นไหม ท่านก็สอน ครูบาอาจารย์ทั้งหมดท่านก็สอนพุทโธๆ ทั้งนั้นนะ พอสอนว่าพุทโธนี่นะ มันเหมือนกับความกตัญญู เรากตัญญูทเวทีกับเจ้าของศาสนากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทโธ พุทธะ คือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน คืออวิชา แต่ก็ต้องอาศัยผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนั้นชำระ อาศัยผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนั้นชำระ อาศัยผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนั้นตื่นตัวขึ้นมา สำนึกขึ้นมาเพื่อจะได้ชำระกิเลส

มันต้องอาศัย มันไม่ใช่ที่ที่สิ้นกิเลสใช่ไหม แต่ต้องอาศัยสิ่งนี้ขึ้นมาเพื่อชำระกิเลส ซากศพ มันเป็นคนนะ แล้วมันตายไป มันมีแต่ซากศพนอนอยู่นั้น เขาเอาไว้อวดเขา เห็นไหม มันทำประโยชน์อะไรไม่ได้ แต่เรานี้มันมีชีวิตใช่ไหม เรามีจิตใจใช่ไหม เราพยายามจะค้นคว้าเพื่อจะหาความจริงกับเรา จิตก็เหมือนกัน ถ้ามีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนี้มันเป็นอวิชา ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จิตเดิมแท้ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนี้ถ้าเอามันมาชำระกิเลส มันมีโอกาสของมันได้

หลวงปู่มั่น ท่านสอนให้เรากำหนดพุทโธๆ สิ่งที่ว่าพุทโธ เห็นไหม แล้วอย่างเช่น หลวงปู่ อ่อนนี่ท่านไม่ได้สอนพุทโธ ท่านสอนให้ใช้คำบริกรรมยาวมากเลย หลวงปู่มั่นท่านก็สอน หลากหลาย แล้วแต่ว่าคนนี่มันจะภาวนาง่ายหรือภาวนายาก คำว่าหลากหลายนี้ผลของมันก็คือการทำ ความสงบของใจเข้ามา เพื่อที่จะเอาใจนี้ออกมาเพื่อจะวิปัสสนา เพื่อเป็นประโยชน์กับคนๆ นั้น เพื่อจะเผยแผ่ศาสนาให้ศาสนาเข้าสู่ใจดวงนั้น เห็นไหม มันก็ไม่มีเรื่อง ไม่มีปัญหาอะไรเลย

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเผยแผ่ธรรมมาไม่มีปัญหาอะไรเลย เพราะอะไร เพราะท่านรู้จริง ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านค้นคว้าของท่าน จนท่านชัดเจนของท่าน แล้วท่านเอาสิ่งนั้นมาทำเป็นประโยชน์ใช้ใหม่ แต่ในปัจจุบันนี้ เห็นไหม

แล้วเขาบอกว่า **“ชาวพุทธนี่อย่าโง่ ชาวพุทธนี่โง่มาทะเลาะเบาะแว้งกัน ทำไมชาวพุทธต้องมาทะเลาะเบาะแว้งกัน”** เขาเทศน์เมื่อ ๒ วันนี่ **“ทำไมชาวพุทธต้องทะเลาะเบาะแว้งกัน”**

ใครไปทะเลาะ ไม่มีใครทะเลาะหรอก แต่ตัวเองนะตัวชนทะเลาะ เพราะอะไร

เวลาเกิดไฟไหม้บ้าน เราจะเอาน้ำดับไฟ เขาก็บอกว่า **“ไอ้คนเอาน้ำดับไฟคนนั้นแหละ เป็นคนชนทะเลาะ”**

แล้วใครเป็นคนจุดไฟล่ะ ใครเป็นคนเผาบ้าน ใครเป็นคนบอกว่า **“พวกกำหนดพุทธโธนี่ พุทธโธแล้วมันจะเป็นภาน พอพุทธๆ ไปนี่มันจะตัวแข็ง พุทธๆ ไปนี่เมื่อไรมันจะได้มีความสงบ เมื่อไรจะได้มาใช้ปัญญาใช้วิปัสสนา”**

คราวนี้ใครเป็นคนจุดไฟ ไฟอันนี้ใครเป็นคนจุด

เขาบอกว่า **“ชาวพุทธที่กำหนดพุทธๆ นี่ พวกนี้พวกกล้าหลัง พวกนี้ทำทั้งชีวิตเลย แล้วเมื่อไรจะได้วิปัสสนา พุทธโธนี่ไม่มีประโยชน์อะไรเลย”**

อันนี้ใครเป็นคนจุดไฟ แล้วเขาจะมาดับไฟ ใครจะไปทะเลาะ ไม่มีใครทะเลาะหรอก

นี่เอ็งจุดไฟเผาศาสนาเอง แล้วเขาจะมาดับไฟในศาสนา เอ็งก็บอกว่า **“ชาวพุทธโง่ ชาวพุทธจะมาทะเลาะกัน”**

ไม่ได้ทะเลาะ.. ไม่ได้ทะเลาะกับใครเลย เพียงแต่ว่า เห็นไหม คูตี พ่อแม่เลี้ยงลูกนะ อาหารที่เป็นพิษจะให้ลูกกินไหม ถ้ากินเข้าไปแล้วมันจะเป็นโรคร้ายไข้เจ็บไหม ในการประพฤติปฏิบัตินะ ถ้าบอกว่า **“ไม่ต้องกำหนดพุทธโธ ไม่ต้องฝึกสติ สติมันจะเป็นเองไปต่างๆ นี่”** นมมันผสมเมลามีนนะ

เราจะกินได้ไหม เราจะให้เด็กเรากินไหม ลูกเรารู้ว่านมผสมเมลามีนเอ็งจะให้มันกินไหม ตายท่าหมด นี่ก็เหมือนกัน เขาบอกว่า **“สติไม่ต้องฝึก”**

เราไม่ได้ทะเลาะกับใคร เราจะบอกว่า **“สติต้องฝึก !”**

ถ้าไม่ฝึกสติ สติเมื่อไรมันจะเกิดเอง เราจะเอนมมากินกันนี้นะ เราต้องเลี้ยงโคเลี้ยงแพะ แล้วต้องรีดนมมันมากินนะ ไอ้นมกล่องที่ผสมเมลามีนนี่ มันมาจากห้าง มาจากที่ต่างๆ มันเป็นนมพิษ ไอ้คนที่มันได้มาจากที่นั่น มันไม่เข้าใจว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์เลย

แต่ครูบาอาจารย์ของเราเนี่ย โดยสังขารม ธรรมมันมาจากไหน ธรรมก็มาจากสัจจะความจริง จะบอกว่า **“ธรรมะเป็นธรรมชาติ มาจากธรรมชาติก่อนมาจากเราก่อน แต่พอถึงที่สุดแล้วมันจะเหนือธรรมชาติ”** เราจะเลี้ยงโค เลี้ยงแพะ เลี้ยงโค เลี้ยงแพะ กว่าจจะรีดนมมัน กว่าเราจะเอนนมมันมากินมาเป็นประโยชน์กับเรา

นี่ก็เหมือนกัน **“สติไม่ต้องฝึก”** ไม่ฝึกแล้วสติจะมาจากไหน ทำไม่ถึงสติไม่ต้องฝึก สติไม่ฝึกแล้วจะเอาอะไรมา นี่ไม่ได้ชวนทะเลาะ เพียงแต่ว่าผู้คุ้มครองผู้บริโภครเราเรียกว่าอะไร สคบ. เขาว่าเอ็งสอนผิคนะ

ไม่ได้ชวนทะเลาะ เอ็งก็บอกมาสิว่า นมเอ็งไม่ได้ผสมเมลามีน นมเอ็งบริสุทธิ์อย่างไร สติมันเกิดอย่างไร **“เกิดโดยสภาวะจำ จำสภาวะ”** จำ คือ สัญญา ความระลึก พอเราตั้งสตินี้คือเราระลึกตัวนี้คือฝึกสติ การไปจำนี้มันพ้นจากสติแล้ว

“สัญญากับปัญญา” ถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมันจะเกิดเป็นปัญญา

ถ้าเป็นสัญญา สัญญาก็เป็นสัญญา สัญญาเป็นสติไม่ได้

นี่ไงส่วนผสมมันผิดใจ นมมีผสมเมลามีนแล้วมีจะเอามาให้ประชาชนเขาค่อมกินอยู่นี้มันจะเป็นประโยชน์อะไรขึ้นมา ใครจะไปทะเลาะ ไม่มีใครทะเลาะ เขาบอกว่า **“ชาวพุทธโรงไปทะเลาะกัน”**

แต่นี้พระโง่จะพูด ! พระโง่ไม่ทะเลาะกับใคร พระโง่จะบอกว่า สิ่งทีบอก่า **“สติไม่ต้องฝึก”** มันเป็นนมนพสมเมลามิน มันใช้ประโยชน์ไม่ได้

แล้วที่ว่าชวนทะเลาะ ไม่ได้ชวนทะเลาะ การทะเลาะนี้เอ็งจุดไฟเผาขึ้นมาก่อนเอง เอ็งบอก **“พุทธโธไม่ต้องกำหนด สติไม่ต้องฝึก”** เอ็งเป็นคนจุดไฟเผา แล้วเราจะเอาน้ำมาดับไฟ ใครไปทะเลาะกับเอ็ง ไม่มีใครทะเลาะกับใคร แต่เขาจะมาบอก่า **“การประพฤติปฏิบัตินี้ สติต้องฝึก”**

พระพุทธเจ้ายังบอกเลย ในพระไตรปิฎกตลอดทั้งเล่มเลย **“สติต้องการทุกที่ ทุกสถาน ทุกกระบวนการ”** แม้แต่เด็กยันคนตาย ต้องพร้อมด้วยสติ นี้ขนาดทางโลกนะ แล้วทางธรรมสติมันก็มี สติแล้วมีมหาสติ

เขาบอก่า **“สติคือการจำสภาวะ แล้วเกิดสติเอง”**

มันเป็นไปไม่ได้

“จำสภาวะ” คำว่า จำ คือ สัญญา ระลึกับจำมันคนละอันกัน ระลึกคือระลึกรู้ ไม่ใช่จำ จำมันเป็นจิตคนละดวงแล้ว ถ้าจิต ๑๐๘ ดวง จำคือจำสภาวะ จิตมันคนละดวง คนละสถานะ มันคนละคนกัน มันคนละจิตกัน มันจะเอาเป็นกระบวนการเดียวกันไม่ได้

แต่ถ้าการระลึกนี้ ตัวมันเอง ตัวจิตเอง ระลึกขึ้นมาในตัวมันเอง นี่มันฝึกสติอย่างนี้ แล้วสติมันระลึกอยู่นี้ สติสัมปชัญญะนี้มันจะรู้ตัวมันเอง มันฝึกบ่อยครั้งเข้าๆ เห็นไหม สติก็คือสติ

เขาบอก่า **“แล้วพอเป็นสติแล้ว มีสติตัวจริง สติตัวปลอม ถ้ามีการตั้งใจ จงใจ เป็นสติตัวปลอม สติตัวจริงคือสติมันมีเอง”**

สติมันไม่มีจริงมันมีปลอมหรือ สติมันเป็นสมมุติ มรรคนี้เป็นสมมุติ ทุกอย่างเป็นสมมุติหมด สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา นี้เป็นสมมุติบัญญัติ เป็นสภาวะธรรม คำว่าสภาวะธรรม เราก็พูดว่า สภาวะธรรม แต่ผลของโศคาบัน สกิทาคามี อนาคามีไม่ใช่สภาวะธรรม

สภาวะธรรมกับธรรมมันคนละอันกัน สภาวะคือการเปลี่ยนแปลง สภาวะคือการมีอยู่ สภาวะมีการดำเนิน แต่ธรรมคือ อรูปธรรม ธรรมคือสถานะที่เป็นความจริงไม่ใช่สภาวะ สิ่งที่เป็นสภาวะนี้ อารมณ์ ความรู้สึก ความเปลี่ยนแปลงนี่คือสภาวะ สภาวะที่ยังเปลี่ยนแปลงอยู่ เห็นไหม ถ้าเป็นสติ “สติตัวจริง สติตัวปลอม” ไม่มี แหม..สติตัวจริง อันนั้นสติตัวปลอม

นี่ไงใครเป็นคนจุดไฟเผาบ้านเผาเรือนขึ้นมา แล้วเวลาเขาจะมาดับไฟนี้ เพียงแต่เขามาชี้ให้เห็นว่าอะไรผิดอะไรถูก มันเป็นการคุ้มครองผู้บริโศก เอ็งเอาสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ สินค้าที่ไม่มีประโยชน์ไปให้เขาบริโศก แล้วเราบอกว่าสินค้านั้นมันผิด เราไม่ได้ไปชวนทะเลาะกับเจ้าของสินค้าที่ไหนทั้งสิ้น ไม่ได้ทะเลาะกับใคร

การกระทำนี้เวลาตัวเองทำ เวลาตัวเองทะเลาะ ตัวเองจุดชนวนขึ้นมา ไม่ได้คิดว่าตัวเองเป็นคนทำ แต่พอมีคนจะมาดับไฟ ก็บอกว่า “ชาวพุทธโง่ ชาวพุทธทะเลาะกัน ชาวพุทธไม่ควรทะเลาะกัน”

ใครจะไปทะเลาะกัน ถ้ามันเป็นความจริงก็บอกมาสิว่า นมบริสุทธีมันเป็นอย่างไร “สติที่ว่า สภาวะจำนั้น สภาวะจำ จำสภาวะแม่นยำ นะเป็นสติ” มันมีที่ไหน จับใส่ขวดมาให้ดูหน่อยสิ จับสติที่จำแม่นยำ นะใส่ขวดมา แล้วขอดูหน่อยว่า แม่นยำ มันเป็นอย่างไร จำแม่นยำ ก็คือสัญญา สติมันก็เกิดจากจิต ความระลึกนี่แหละ

ฟังนะ สตินี้เป็น สัมมาสติ มิจฉาสติ เป็นมรรค ๘ ในมรรค ๘ กระบวนการของมัน เหมือนเกลือนี่มันใช้ถนอมอาหารได้ แต่เกลือนี่ก็เป็นยุงพิษปัจจัย เป็นประโยชน์มาก สตินี้มันเหมือนเกลือ แต่ตัวเกลือนี่มันจะใช้ประโยชน์ได้ทุกอย่างไหม ตัวเกลือนี่นะ ทางการอุตสาหกรรม ทางการต่างๆ นี้ เขาเอาไป ใส้พวกโพแทสใส้พวกอะไรนี้ เห็นไหม เขาเอาไปผสมกัน มันเป็นทางวิทยาศาสตร์ มันจะเป็นประโยชน์มาก

สติถ้ามีอยู่กับจิตนี้มันจะเป็นพื้นฐาน พอมีสติแล้วมันก็เกิดสมาธิ มันก็เกิดปัญญา ตัวสติ ตัวสมาธิ ตัวปัญญา มันเกิดจากสติ มันไม่ใช่สติ ฉะนั้นที่บอกว่า “สภาวะจำ” นี้ มันเกินกระบวนการของสติแล้ว

สติคือการระลึกรู้ ระลึกเป็นพื้นฐาน สติต้องการในทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ ในปัญญานั้นก็ต้องอาศัยสติ ในสมาธิก็ต้องอาศัยสติ เกลื่อนี้ ในการถนอมอาหารสิ่งนี้มันเป็นความจำเป็นที่สุดจริงไหม แต่ตัวมันเองเป็นอย่างอื่นได้ไหม ถ้าเกลือนี้อมีความสำคัญมาก เกลือเป็นยุทธปัจจัย ต่อไปนี้เราไม่ต้องทำนาทำไร่กันแล้ว เราทำนาเกลือแล้วกินเกลืออย่างเดียวได้ไหม มันก็ไม่ได้ แต่เกลือมีความจำเป็นไหม..มี แต่จะกินเกลืออย่างเดียวได้ไหม..ไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน สติมีความจำเป็นไหม มีความจำเป็นมาก แต่ตัวสติเองเป็นปัญญาไม่ได้ เป็นสมาธิไม่ได้ เป็นอะไรไม่ได้ทั้งหมดเลย แต่ตัวพื้นฐานมันเป็นอย่างนั้น ฉะนั้นเดี่ยวเขาจะจับว่า “เอาตัวสตินี้มาเป็นพื้นฐาน แล้วจะเกิดปัญญา”

เดี่ยวจะพูดไปเรื่อยๆ เราจะบอกว่าวันนี้ ออ. มันจะวิเคราะห์ มันเป็นไปได้ไหม มันสังเวชาตัวเองเวลาจนตรอกเข้ามาแล้วนี้ แล้วก็บอกว่า **“ชาวพุทธอย่าทะเลาะกัน ชาวพุทธทะเลาะกันมันไม่ดี”**

ถ้าไม่ดีแล้วจะให้สังคมแตกเหลวกันไปอย่างนี้หรือ ให้สิ่งที่ไม่มีความค่า ให้คนชกนากันไปอย่างนี้หรือ แล้วเวลาตัวเองทำละ ตัวเองบอกว่า **“พุทธไรไม่ต้อง อะไรนี้ไม่ต้องทุกอย่างเลย แล้วก็มาดูมาพังกัน เวลาดูก็มาดูมาพังกัน ‘รู้กาย รู้จิต’ แล้วมันจะเป็นปัญญาเอง”**

กล้องวงจรปิดไม่เห็นมันเป็นปัญญาสักที กล้องวงจรปิดมันจับทั่วประเทศไทยเลย ในกรุงเทพฯมันจับตลอดเลย แล้วมันเป็นปัญญาขึ้นมาไหม

ดู-รู้ มันจะเป็นปัญญาอะไรขึ้นมา มันจะเป็นปัญญาตรงไหน ถ้าจิตไม่เป็นสมาธิขึ้นมา

มันถึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เรื่องสติก็เป็นไปได้ แล้วพอเรื่องสติเป็นไปได้นะ ถ้าเป็นสติจริง เขาก็บอกว่ามี **“สติจริง สติปลอม”**

ถ้าเป็นสติ สติเป็นพื้นฐานแล้วพอมันเกิดสมาธิขึ้นมา มันเป็นความต่าง พอมีความต่างขึ้นมา ถ้ามันเกิดปัญญาเห็นไหม สติ สมาธิ เกิดปัญญาไม่ได้เลย ถ้าจิตมันไม่ออกแสวงหา เห็นกาย

เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ด้วยสังขารมณะ แต่ในปัจจุบันนี้ มันเห็นกันโดยสัญญาอารมณ์ มันเห็นโดยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เพราะเราอยากได้ธรรม เราอยากให้มีคุณธรรม เราอยากมีอะไรต่างๆ ไป

เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกให้พิจารณากาย การพิจารณากายก็เหมือนกับผู้ใหญ่ ไอ้อย่างเรานี้มันเด็กๆ พอให้พิจารณากาย ก็พิจารณากายไปซะใหม่ ในขณะที่พิจารณาขันธ์ เกศา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี่ก็คืออะไร ก็คือกาย เกศา โลมา นขา ทันตา ตโจ เขาเอามาท่อง เกศา โลมา นขา ทันตา ตโจ มันเป็นคำบริกรรมนะ เวลาเราท่องพุทโธๆ นี้ ครูอาจารย์บางท่านให้ท่อง เกศา โลมา นขา ทันตา ตโจ เห็นใหม่ พิจารณาขันธ์ก็พิจารณาขันธ์ไปซะใหม่ แต่อันนี้อามาเป็นคำบริกรรม ถ้าเป็นคำบริกรรม ผลของมันก็คือสมณะไง ผลของมันก็คือสมาธิไง ถ้าผลของมันเป็นสมณะ ผลของมันเป็นสมาธิขึ้นมา มันก็เป็นศีล สมาธิ ปัญญา

สมาธินี้เป็นเครื่องพัก ให้จิตมันได้พัก โลกทัศน์โดยธรรมชาติเวลามันคิดออกมา มันคิดโดยสามัญสำนึกนี้เป็นโลกีย์ปัญญา ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาแล้วนี้ ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ทำไม่ต้องเห็นละ ธรรมดานี้มันไม่เห็นหรอก ปกตินี้ไม่มีใครเห็นหรอก สิ่งที่เห็นนั้นมันเป็นสัญญาอารมณ์ มันเป็นสามัญสำนึก อย่างที่เขา “ดูกายดูจิตนะ”

เป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลย

ถ้าสิ่งที่เป็นไปได้ พอจิตมันสงบเข้าไปแล้วนี้ พอจิตเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันเห็นความต่าง เห็นเป็นโลกุตตรธรรม เป็นโลกุตตรปัญญา “โลกีย์ปัญญา-โลกุตตรปัญญา” ถ้าคนมันรู้จักสมาธินะ มันก็จะรู้ว่าสมณะนี้มีประโยชน์อย่างไร แล้วเวลาเห็นกายนี้มันเห็นกายอย่างไร

แต่นี้มันไม่เห็นกายไปซะใหม่ พอไม่เห็นกายขึ้นมา ก็บอกว่า “ดูไปเรื่อยๆ รู้ไปเรื่อยๆ ก็รู้ไปจนจิตปัญญา แล้วมันเกิด เห็นใหม่ จิตมันจะจำสภาวะอีกเหมือนกัน พอจำสภาวะแล้วมันจะเกิดปัญญาเอง แล้วดูจิตไปเรื่อยๆ นะ ดูกาย ดูจิต ไปเรื่อยๆ จนจิตรู้จักบุคคลภาพ (อะไรของเขา มันเป็นลักษณะ

ของกิเลสแต่ละตัว) จนถึงที่สุดนะ มันจะรวมกันเป็นสามัญลักษณ์ะ จนจิตลงอัปนาสมาธิ แล้วจะเกิดปัญญาโดยอัตโนมัติ กระบวนการของมรรค กระบวนการของปัญญามันจะเกิด”

อันนี้มันนิยายวิทยาศาสตร์ !

โรงงานนิวเคลียร์นะ เวลามันจะไปตั้งที่ไหน ชาวบ้านจะยอมให้มันสร้างโรงงานนิวเคลียร์ใหม่ โรงงานนิวเคลียร์นี้อย่างเทคโนโลยีที่มันสมบูรณ์แบบขึ้นมา เขาตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นมา มันจะเป็นพลังงานนิวเคลียร์โดยสันติ มันจะเป็นประโยชน์มาก

กระบวนการของมัน ถ้ามันจะเกิดปัญญา ถ้ามันจะเกิดมรรคญาณ มันจะเป็นสัจจะความจริง มันไม่เป็นอย่างนี้ แต่ที่เราเห็นใช่ไหม เราเห็นว่าพลังงานโดยสันติ พลังงานนิวเคลียร์นี้มันเป็นประโยชน์มาก โรงไฟฟ้า พวกฟอสซิลต่างๆ นี้ มันจะทำให้เกิดสภาวะแวดล้อมที่ไม่ดีมากๆ เรานั่งกันอยู่ที่นี่ เราไม่ใช่นักวิทยาศาสตร์ เราจะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์กัน สุดท้ายเราจะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์กันใหม่ คิดว่าโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ปรมาณูนี้ มันจะอยู่ได้ไหม

นี่ก็เหมือนกัน “กระบวนการของจิตถ้ามันลงอัปนาสมาธิแล้ว มันจะเกิดปัญญานี้”

โง่นี้มันจะให้เขาไปสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ นี่โง่มันเป็นไปไม่ได้หรอก ถึงบอกว่ามันเป็นไปไม่ได้ เราไม่ได้มาชวนทะเลาะ เอ็งให้เด็กๆ มันสร้างโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยนี้ เอ็งว่าชาวไทยนี้จะอยู่ได้ไหม

กระบวนการของมันไม่เป็นอย่างนั้น ถ้ากระบวนการของมันนะ พอจิตมันเป็นสัมมาสมาธิ แล้วออกเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมนี้ ปัญญามันจะใคร่ครวญของมันไป มันจะเกิดตักขปหาน เกิดสมุจเฉตปหาน จะเกิดการกระทำอย่างไรนั้น มันต้องเกิดกระบวนการของจิตที่มรรคสามัคคี กระบวนการของอริยมรรคจะเกิด

แต่เขาบอกว่า “ดูกาย ดูจิตไปเรื่อยๆ จนจิตเห็นสามัญลักษณ์ะขึ้นมา มันจะลงอัปนาสมาธิ”

แล้วเวลาเขาบอกว่า “พุทโธนี่นะ พอพุทโธไปเรื่อยๆ นี่มันจะเกิดตัวแข็ง มันจะเกิดฉาน ๒ ใครทำปฐมฉาน ทุตติฉาน นี่ผิดหมด”

เราฟังซีดีมานาน เวลาใครนะ เขาก็บอกว่า “นี่คนนี้ได้ ฉาน ๒ คนนี้ได้ ฉาน ๑ ฉาน ๒ แล้ว”

เวลามันจะจุดไฟเผา พุทโธนี่ก็จุดไฟเผาเนะ เหยียบพุทโธขึ้นไป “พุทโธนี่ทำไม่ได้ เวลาพุทโธไปแล้วจะเป็นฉาน จะติดสมณะ” แต่การ “ดูกาย ดูจิตไปเรื่อยๆ จิตจะลงอัปปนาสมาธิเป็นฉาน ๔ พอมีฉาน ๔ แล้วจะเกิดปัญญา แล้วกระบวนการของมันจะเกิด”

นี่โง่ โรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์นี่ก็เป็น โรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ที่คนทำไม่เป็น แล้วถ้าพูดถึงรัฐบาลไม่เข้มแข็ง จะปล่อยให้พวกนี้มาสร้าง โรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ใหม่

นี่โง่มันคิดมันถูกที่นี้ ผู้คุ้มครองผู้บริโภคเขาฟ้องกันตรงนี้ ไม่ได้ชวนใครทะเลาะหรอก คือ เอ็งพูดมาผิดหมด ที่เอ็งพูดมามันผิดหมด โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของเอ็งนะมันมีแต่สารกัมมันตภาพรังสีที่จะทำให้ประชาชนเขาตายหมด ก็เป็นคนปฏิเสธเองว่ากัมมันตภาพรังสีนี้มันให้โทษกับร่างกายซะใหม่ “ฉาน ๒ นี่มันไม่เป็นประโยชน์กับใครซะใหม่ คนที่ได้ฉาน ๒ ต้องกลับมาดูกายดูจิต มันตกไปฉาน ๒ มันตกลงไป มันถล่ำไป ในจิต มันถล่ำลึกเข้าไป”

มันผิดหมดทุกอย่างเลย

แต่เวลาตัวเองจะเกิดปัญญานะ ... คั่นเกิดที่ฉาน ๔ นะ...

ฉานไม่ใช่สมาธิ หลวงตาพูดบ่อย “ไอ้ฉานๆ ฉานๆ นี้อย่ามาพูดกับเรานะ” หลวงตาทำนปฏิเสธเรื่องฉาน คำว่าฉานนี้ มันเป็นฉานสมบัติ คำว่าสัมมาสมาธินี้ ที่เขาพุทโธนี้ เขาไม่ได้จะเอาฉาน เขาเอาสมาธิ เขาเอาความสุขสงบของใจ

คำว่า “พุทโธ” นี่มันเป็นคำบริกรรม พุทโธๆๆ นี่ จิตนี้ถ้าให้มันมีคำบริกรรม จิตมันก็มีที่เกาะที่ยึด เพราะจิตมันเป็นนามธรรม มีที่เกาะที่ยึดก็มีสติสัมปชัญญะไป ตัวจิตมันเป็นตัวกิเลส เป็นตัว

อวิชา มันได้ใช้ค่าบริการ มันได้เกาะเกี่ยวค่าบริการไป มันได้ใช้ค่าบริการซักฟอกตัวมันเอง มันจะสะอาดบริสุทธิ์โดยสัมมาสมาธิได้

ถ้ามันสะอาดเป็นสัมมาสมาธิแล้วนี่ เรามีความชำนาญในวสี ชำนาญในการทำสมาธิบ่อยครั้ง เข้าๆ จนจิตมันมีหลักตั้งมั่นของมัน มันมีความสุขของมัน คนอึดเต็มคนมีความสุขแล้วนี้ออกทำงาน นี่มันไม่ได้ทำงานด้วยอวิชา ไม่ได้ทำงานด้วยความหิวโหย มันก็ไม่ทำให้ตัวเองเสียหาย

แต่ในปัจจุบันนี้ตัวเองหิวโหย ตัวเองก็อยากจะบรรลुरुธรรม ตัวเองก็อยากจะสร้างโรงงาน ไฟฟ้านิวเคลียร์ เห็นว่าโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นประโยชน์มาก มันจะได้ไม่ต้องใช้พลังงานต่างๆ ก็มั่วไปหมดเลย มันเป็นไปไม่ได้สักอย่างหนึ่ง แล้วตัวเองก็ปฏิเสธนะว่า “ฉาน ๑ ฉาน ๒ มันผิด” แล้วปัญญาอะไรไปเกิดในฉาน ๔ ละ

เขาบอกว่า “เวลาลงอัปนาสมาธิจะเกิดฉาน ๔ พอเกิดฉาน ๔ แล้ว มันจะเกิดกระบวนการ อริยมรรค มรรคมันจะเกิดของมันไป ปัญญา มันจะเกิดของมันไป”

นี่ไงเวลาบอกเขา “อย่าทะเลาะกัน ชาวพุทธอย่าโง่ ชาวพุทธโง่นะ ชาวพุทธอย่าทะเลาะกัน นะ”

แต่คุณพระโง่ ! ไม่ได้ชวนทะเลาะกับใคร แต่จะบอกว่า สิ่งที่เอ็งพูดนั้นมันผิดหมด มันไม่มี มันเป็นไม่ได้ มันจับแพะชนแกะ จับแพะชนมานี้ ไปเอาอันนั้นมาแปะ เอาอันนี้มาแปะ แล้วก็พูดถึง ธรรมพระพุทธเจ้าให้คนเชื่อถือศรัทธา ถ้าพูดตามความเป็นจริง ก็พูดมาสิ เขาไม่ได้ชวนใครทะเลาะ หรือ

เขาเพียงแต่บอกว่า...

สตินี้มันใช้สัญญาจำได้จริงหรือ ?

ปัญญานี้มันเกิดจากอัปนาสมาธิได้จริงหรือ ?

แล้วเวลาอัปนาสมาธิที่มันรวมลงแล้วนี่ แล้วมันจะเกิดฌาน ๔ นี้ จริงหรือ ?

เพราะอัปนาสมาธินี้มันไม่ได้เกิดอย่างนี้หรอก ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ มันเกิดอย่างไร เหตุมันเพียงพอมันถึงจะเกิดผลอย่างนั้น ไอ้ที่มันพูดแต่ชื่อของมัน แต่เนื้อหาสาระข้อเท็จจริงมันไม่มี แล้วคนที่เขาไม่เคยประพฤติปฏิบัติ เขาฟังแล้วเขาก็ไม่กล้าโต้แย้ง เขาก็ว่าตามสิ่งนั้น แล้วเวลามีข้อโต้แย้งมา ก็บอกว่า “ชาวพุทธอย่าโง่อย่าทะเลาะกัน”

ไอ้ที่มัน ๑๘ มงกุฏนะ ! มันเป็นการเล่นไฟสามกอง มันเป็นการเล่นลูกเต๋า เป็นการเสี่ยงทาย แล้วให้คนอื่นเชื่อถือ มันจะเป็นไปได้อย่างไร

แต่ถ้ามันไม่ได้เป็นการเล่นไฟสามกอง ไม่เป็นการปั่นเต๋านี้ ก็พูดมาให้มันชัดเจนว่า กระบวนการของมันเป็นอย่างไรร

ได้ฟังเทศน์หลวงตาใหม่ หลวงตาท่านนั่งตลอดรุ่งนะ ท่านต่อสู้กับเวทนาอย่างไร แล้วจิตมันรวมอย่างไร นั่นกระบวนการของมรรคมันเกิดอย่างนั้น กระบวนการของมรรคมันเกิดจากจิตของเราสงบ แล้วจิตของเราออกรู้ ออกวิปัสสนา ออกแก้ไขกิเลส มันเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา แล้วเวลามันเกาะติด มันปล่อยางอย่างไร **ขั้นที่ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้นที่ ๕** มันแยกออกไปสามทวีปเห็นไหม

ท่านบอกว่า “เวลาแยกออกจากกันมันเป็นสามทวีปเลย กายกับจิตกับทุกข์ มันแยกออกจากกัน แล้วจิตมันรวมลง” นี่กระบวนการของมัน มันถูกต้อง มันมีของมัน โดยธรรมชาติของมัน อริยสัจ มันมีของมัน นี่กระบวนการของปัญญามันเกิดอย่างนี้ กระบวนการของปัญญามันเกิดเพราะอะไร มันเกิดเพราะมันชำระล้างกิเลส เพราะกิเลสมันยึดมันถือนั่น “สักกายทิฏฐิ” มันคิดว่ากายเป็นของเรา สรรพสิ่งนี้เป็นของเรา แล้วกระบวนการที่มันเกิดขึ้น มรรคที่มันเกิดขึ้น งานมันชอบตรงไหน มันจับต้องอะไร แต่ไอ้ที่บอกว่า “ทุกอย่างมันจะไปเกิดบนอัปนาสมาธิ”

อัปนาสมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ !

อัปนาสมาธิโดยความเป็นจริง เอ็งก็ทำไม่เป็น !

ที่พูดว่าอัปนาสมาธินะ พุคโก็ๆ เอาแต่ชื่อมันมาผูกคอไว้ แต่ผลมันไม่เกิด ถ้าผลมันเกิดเป็นอัปนาสมาธิ จะไม่พูดอย่างนี้ ! เพราะอัปนาสมาธิมันเป็นสักแต่ว่ารู้ มันจะเกิดสิ่งนี้ขึ้นมาได้อย่างไร มันเกิดไม่ได้ คนนอนหลับอยู่แล้วบอกว่ากินข้าวอิ่ม เป็นไปไม่ได้ คนจะกินข้าวต้องลุกขึ้นนั่งบนโต๊ะแล้วกินข้าวบนโต๊ะนั้น คนที่เขานอนหลับอยู่ เหมือนมีคนอยู่ ๒ คน คนหนึ่งกินข้าวบนโต๊ะอิ่มเลย ไอ้คนที่มันนอนหลับอยู่ มันตื่นขึ้นมามันบอกว่ามันอิ่มแล้ว จะมีใครเชื่อบ้าง มันเป็นไปไม่ได้สักอย่างหนึ่ง ความจริงมันเป็นไปไม่ได้

ถึงบอกว่า เวลาสร้างปัญหาขึ้นมา จุดไฟเผาบ้านเผาเรือนก็ไม่คิดว่าตัวเองทำ เวลาที่เขาจะมาดับไฟกัน ก็บอกว่าเขามาจุดไฟเผาบ้านเผาเรือน

ชาวพุทธโดยธรรมชาติ ชาวพุทธโดยสัตยชาติญาณก็พุทธโ ที่เคารพพระพุทธรเจ้าทั้งนั้น เขาก็บอกว่า “พวกพุทธโนี้ พวกนี้ทำมาทั้งชาติ แล้วเมื่อไรจะได้ประโยชน์ขึ้นมา”

ลบล้างเขา.. พอได้ประโยชน์ขึ้นมาแล้ว ทีนี้พอคนอื่นเขาจะมาแก้ก็บอกว่า “ไม่ได้ เป็นการทะเลาะกัน” มันทำให้คนไขว้เขวไปหมดแล้ว แล้วทีนี้จะบอกว่า “เอามารวมกัน” มันไม่เป็นความจริงสักอย่างหนึ่ง

จะบอกว่าไม่มี สิ่งทีพูดมานั้นมันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่ไม่มี

ที่เขาบอกว่า “สติเกิดจากสภาวะจำ” ไม่มี สภาวะจำเป็นสัญญา สติมันจะเกิดโดยสัจจะแล้วถ้าคนมีสตินะ เวลาโศดาปีตติมรรค สกิทากามิมรรคนี้มันใช้สติ แล้วถ้าคนเป็นพระอนาคามีนี้ มันจะเห็นมหาสติ ถ้าคนไม่มีมหาสติ จะเป็นพระอนาคามีไม่ได้ พระอนาคามีอย่างน้อยต้องมีมหาสติมหาปัญญา แล้วเป็นพระอรหันต์นี้มันจะมีสติอัตโนมัติ สติกับจิตมันจะเป็นอันเดียวกันเลย ถ้าสติอย่างนั้น ถ้าคนเคยเห็นสติตามความเป็นจริงนะ จะไม่พูดพล่อยๆอย่างนี้ เพราะการพูดพล่อยๆ อย่างนี้ “ดูกาย ดูจิตไปแล้วมันจะเป็นอัตโนมัติ พอพิจารณาดูกายดูจิตไป มันว่างแรวบ พอว่างแรวบจิตนี้เห็นนิพพาน จิตจะเห็นช่องนิพพาน ใครเห็นช่องนิพพานแรวบหนึ่งจะเป็นโสดาบัน พอเห็นนิพพานเสร็จแล้วมันก็กลับมาอยู่ปกติ พอเป็นโสดาบันใช่ไหม มันก็จะละสักกายทิฏฐิได้หมดเลย มันเป็นสัก

แต่ว่า เป็นธรรมดา พอหลับมาปกติมันก็กลับมาปิดอย่างเก่า แล้วพอมากำหนดดูกายดูจิตอีก มันจะแรวบอีก เห็นนิพพานครั้งที่ ๒ ขณะของเขามี สองขณะก็มี.. สามขณะก็มี.. พอเห็นนิพพานครั้งที่ ๒ จะได้เป็นสกิทาคามี เห็นนิพพานครั้งที่ ๓ จะได้เป็นอนาคามี แล้วเห็นนิพพาน จนถึงนิพพาน จิตละชั้น จะเป็นพระอรหันต์ เพราะอะไร เพราะทุกอย่างอยู่ที่ชั้นๆ ทุกข์ไม่ได้อยู่ที่จิต”

ต้องบอก สคบ. ไปจับ ใฮนี่มันหลอกลวง ! คุ่มครองผู้บริโภคต้องจับแล้ว เพราะสินค้านี้เป็นสินค้าน้ำปลอม

“เห็นนิพพานแรวบเป็นโสดาบัน เห็นโสดาบันเสร็จแล้ว กิเลสมันจะเข้ามาปิดอย่างเก่า แล้วพอดูจิตอีก มันจะแรวบเห็นนิพพานอีก”

ไม่มี ไม่มีหรอก กระบวนการของปัญญาของหลวงตา ของครูบาอาจารย์ท่าน ท่านเทศน์อยู่นี้ มันฟังกันไม่ออกเท่านั้นเอง ถ้าฟังออกนะกระบวนการของปัญญามันมีพร้อมหมด แล้วทำตามนั้นจะเป็นตามนั้น

ใฮนี่พอเป็นอย่างนั้นปั๊บ เขาบอกว่า “ชาวพุทธอย่าทะเลาะกันเลย สิ่งที่ฉันเสนอออกมาถึงสินค้านี้มันจะปลอมหรือมันจะจริง ก็ใช้ๆกันไปเถอะ นมมันจะผสมเมลามีน ก็กินๆกันไปไม่เป็นไรหรอก กินๆไปอย่างนั้นแหละเนอะ พุทธโธไม่ต้องทำหรอก ใฮนมเมลามีนนี่กินดื่มๆ เข้าไปเลยจะได้ อ้วนพี”

แล้วพอมีใครมาพูด เขาก็บอกว่า “อย่าทะเลาะกันนะ อย่าทะเลาะกัน มันเสียหายชาวพุทธ มันเสียหาย แต่นมเมลามีนกินเข้าไปไม่เป็นไร แรวบเห็นนิพพานนะ อัปนาสมาธิจะเกิดปัญญา”

มันไม่เกิด มันไม่เป็นไปหรอก มันไม่เป็นไปอย่างนั้น มันสลัดใจใจ เวลาพูดนี่ก็ออกคำว่า “ชาวพุทธอย่าโง่ อย่ามาทะเลาะกันเลย อย่ามาโต้แย้งเลย ถึงนมมันจะมีเมลามีนก็กินๆ กันไปไม่เป็นไรนะ” ต่อไปนี้ก็จะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ นี้กูสร้างเองเลยนะ แล้วเดี๋ยวมันระเบิดตายอยู่กลางกรุงเทพมหานคร

เมื่อเช้าเราพูดไป เขามาป้องกัน เขาบอกว่า “ชาวพุทธอย่าทะเลาะกันนะ พระโง่ๆ”

นี่พูดถึงว่า มันไม่จริงสักอย่างหนึ่งนะ ยิ่งจะแก้ตัวมา ถ้าอย่างนี้ป๊อบ ก็เอ้อจริงสิ อย่าทะเลาะกันนะ ไม่ได้ทะเลาะเลย นี่เพียงแต่ถามไขใหม่ อย่างถามธรรมะนี่ก็ตอบมาสิ

สติเกิดจากการจำจริงหรือ ?

ปัญญาจะเกิดจากอัปนาสมาธิหรือ ?

แล้วที่ดูๆไปนี่มันจะเกิดฌานได้จริงหรือ ?

ฌาน ๔ มันจะเกิดได้จริงหรือ ?

โธ.. พุทโธๆ เกือบเป็นเกือบตายกว่าจะลงสมาธิกันนะ มันนั่งกันอยู่นั่นนะ มาบ่นกันทุกคนนะว่าทุกข์ๆ ยากๆ แต่นี่ “แค่ดูๆ ไป มีฌาน ๔”

ต้องเอา สคบ. ไปจับมัน !

ถาม : ๑. เมื่อเกิดเวทนาหรือคิดในขณะที่นั่งสมาธิ ต้องทำอะไรคะ และตอนที่ฝึกแบบยุบหนอ พองหนอ อาจารย์ให้ดูจิต ดูเวทนา แล้วปล่อย จากนั้นกลับมากล้าที่ยุบหนอ พองหนอ สลับกันไป การนำจิตไปปรับอารมณ์มีข้อดีข้อเสียอย่างไร

หลวงพ่ : เมื่อเกิดเวทนาขึ้น เวทนานี้มันมีเวทนาภายในกับเวทนาจิต เวทนาภายในก็คือจิตนี้ จริงๆ แล้วเป็นเวทนาจิตทั้งหมด เพราะจิตออกมารับรู้ที่กาย

เราไม่อยากพูดคำนี้นะ เพราะเราคุยกับหมอ หมอเขาบอกว่าการนั่งกดทับ ๔๐ นาทีนี้ผิวหนังก็ตายแล้ว แล้วเรานั่งกันทีละหลายๆ ชั่วโมง เดี่ยวพวกนี้ไม่กล้านั่ง หลวงตาท่านบอกว่าท่านนั่งจนก้นพอง เห็นไหม มันพองมันแตกเลย ทีนี้การนั่งกดทับนี้ คนเรานั้นก็ต้องมีการลงทุนลงแรงบ้าง

ที่นี้เวทนาที่มันเกิด เวทนากายมันก็ปกติ เพราะโดยสามัญสำนึก เวทนาใจนี้ คือเราอยู่เพลินๆ ของเรา แต่มันเศร้าหมอง เวทนาใจ ใจมันไม่ต้องกระทบสิ่งใด มันก็มีเวทนาของมันได้

ฉะนั้น เวทนาโดยพื้นฐานมันประสานกัน เพราะมันมีเวทนาจิตอยู่แล้ว เพราะจิตนี้มันมีความเศร้าหมอง มีความฟ่องใส มีความรับรู้อยู่ เห็นไหม พอมันออกมารับรู้กาย กายก็เกิดเวทนา

“เมื่อเกิดเวทนาหรือคิดในขณะที่นั่งสมาธิ ต้องทำอย่างไรคะ?”

ขณะที่คิด เห็นไหม เวทนามันมีโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว พอเวทนามันมีโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้วนี้ ถ้าเราตั้งสติของเราดี พุทโธๆๆๆ ไปเรื่อยๆ เราเริ่มต้นจากพุทโธ เหมือนจุดสตาร์ทนี้ พอเราออกสตาร์ท เราไปกับพุทโธนี้ จิตกับพุทโธมันแนบไปกับกายนี้

พอจิตไปกับพุทโธ เหมือนเราวิ่งแข่งไซ้ไหม จุดสตาร์ทออกไปแล้ว ร่างกายกับจิตใจมันไปด้วยกันเห็นไหม มันทิ้งเวทนาไว้ข้างหลัง แต่ถ้าเวลาจุดสตาร์ทนี้เราทำโดยไม่ตั้งใจ มันจะวิ่งออกไป แต่ไม่ได้วิ่ง พอไม่ได้วิ่ง เวทนามันเกิดมันก็รับรู้

เราจะบอกว่า ถ้าจิตมันอยู่กับพุทโธๆ จนแนบแน่นนะ เวทนาจะไม่ค่อยเกิด เพราะความรู้ของเราไปอยู่ที่พุทโธหมดแล้ว แต่ที่พวกเราเองเวลาพุทโธๆ นี้ พุทโธสักแต่ว่าไซ้ไหม ก็บอกว่าให้สตาร์ท ไอ้คู่แข่งก็สตาร์ทไปนู่นแล้ว มันก็ยังไมยอมสตาร์ทสักทีนะ ก็คือพุทโธๆ มันทำสักแต่ว่าไ้มันทำไม่จริงไม่จังใจ ถ้าทำจริงทำจังเวทนาจะไม่ค่อยเกิด อันนี้อันหนึ่ง

สอง หรือคิดในขณะที่นั่งสมาธิ ขณะที่เราพุทโธๆ นี้ มันจะเวียน ความคิดมันจะเกิดไง ถ้านั่งอยู่แล้วมีความคิดนี้ แสดงว่าพุทโธหายไปแล้ว พุทโธนี้เราเริ่มต้นพุทโธคำแรกแล้วหายไปเลย ถ้าเราพุทโธๆ แล้วมันต่อเนื่อง คำว่าพุทโธนี้มันเหมือนหลัก แล้วเอาจิตเกาะมันไว้ ถ้าจิตเกาะพุทโธไว้นี้ ความคิดจะมีได้อย่างไร แต่พอเราพุทโธๆ ที่แรกก็แบบว่าอ่อนแอ พออ่อนแอ ก็คิดว่าเราคิดพุทโธอยู่ แต่จิตมันก็เวียนไปรับรู้เรื่องอื่นเห็นไหม มันก็เกิดความคิดขึ้นมาได้ อันนี้มันเกิดจากเราไม่ตั้งสติให้มันคง

ถ้าเราตั้งสติให้มันคงนะ เราพุทโธๆ ไปนี่ จิตเกาะกับพุทโธไว้ เวทนาเกิดอยู่เหมือนกัน แต่มันเกิดแสบๆ เกิดเล็กๆ น้อยๆ เกิดไม่ชัดเจน แต่ถ้าเราพุทโธๆ “เอ.. พุทโธจริงหรือเปล่า เอ.. พุทโธนี่มันจะเกิดปวดใหม่ เอ.. พุทโธ” เนี่ยเดี๋ยวละอะ เดี่ยวเวทนามันจี๋คอนะ พอมันจี๋คอนะ “เอ.. หลวงพ่อก็นึกพุทโธ แล้วทำไมมันปวดล่ะ” มันจะร้องเรียกหาเราไง มันจะเรียกเลย “ก็ไหนว่าพุทโธแล้วไม่ปวดไง” มันจะเรียกให้คนมาช่วย ไม่มีใครช่วยได้หรอก ถึงเรียกเขาก็ไม่ได้ยิน มันอยู่นี่ไง

นี่พูดถึงว่าขณะที่เกิดเวทนา การเกิดเวทนานี้มันอยู่ที่อย่างไรด้วย อยู่ที่ความรับรู้

คือปรัชญานี้เราศึกษาไป เราศึกษาว่าโดยธรรมชาติของจิต โดยธรรมชาติของเรา มันมีการรับรู้ต่างๆ ในการฝึกของเรา มันเหมือนอย่างนี้ ถ้าเราไม่ฝึกนะมันปกติ พอเราฝึกขึ้นมามันจะขัดข้องไปหมดเลย แต่เมื่อก่อนนะถ้าเรายังไม่นั่ง เวทนาไม่มีหรอก บางคนบ่อยมากพอไม่นั่งนี่ปกตินะ พอที่นั่งปั๊บนี้จะกลืนน้ำลาย อี้ๆๆ ทุกทีเลยนะ พอเป็นอย่างนี้ปั๊บกิเลสมันร้ายมากนะ พอกลืนน้ำลายปั๊บ สัญญามันจับเลย ..มื๊บ.. แล้วพอนั่งปั๊บเดี๋ยวก็กลืนอีกแล้ว อี้ๆๆ อยู่อย่างนั้นนะ แล้วพอเลิกนั่งก็หายนะ

พอเป็นอย่างนั้นปั๊บ วิธีแก้ก็นั่งเฉยๆ นั่งพุทโธไปเรื่อยๆ จะกลืนหรือไม่กลืนช่างมัน ต้องจางไป เหมือนมือเรานี้ โทษนะมือไปจับจี๋ กลืนมันก็ติดมือไซ้ใหม่ กว่ามันจะล้างออก โอ้โฮ.. ตั้งนาน

จิตมันไปจับความคิดอะไรต่างๆ ก็แล้วแต่ จับการกลืนน้ำลายนี้ กว่าล้างออกเหมือนมือไปจับของเหม็น กว่าล้างออกนี้ พอมันจับการกลืนน้ำลาย ..มื๊บ.. มันจะกลืนๆ อย่างนั้น แล้วกว่าจะล้างออก

นี่เราจะให้เห็นโทษของกิเลส โทษของความจับ ฉะนั้นบางคนเวลานั่งไปสักพักหนึ่ง จิตมันมีคุณสมบัติของมัน คือจิตเริ่มลงไปนี่ เกิดอาการเคลื่อนไหว เกิดอาการเหงื่อแตก เกิดอาการเอียงนี่ จิตมันก็จับอีกแล้ว เป็นแผ่นเสียงตกร่อง พอแผ่นเสียงตกร่อง พอเราเปิดถึงร่องนั้นมันจะจับร่องนั้นเลย พอจิตมันจับอะไรปั๊บ สัญญามันก็จับไว้ที่จิตแล้ว พอมันนั่งไประดับสัก ๕๐เปอร์เซ็นต์ เอาละเอียงแล้ว เอาละเหงื่อแตกละ ก็ต้องค่อยๆ ให้แผ่นเสียงนั้นเคลื่อนให้ร่องมันหายไป

คือตั้งพุทโธไว้ๆ หรือพยายามใช้ปัญญาว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องธรรมดา สิ่งนี้มันเหมือนเด็ก เด็กจะอดนม เราจะเอาพวกบอระเพ็ดไปป้ายให้มันนม ไม่ให้เด็กมันกิน นี่ก็เหมือนกัน จิตมันจับอย่างนั้นไว้แล้วไง จับอย่างนั้นเราก็รับรู้ เราต้องค่อยๆ เคลื่อนมัน นี่วิธีการแก่นะ อุปสรรคของคนทุกคนมีหมด เรื่องการภาวนามันยากตรงนี้ เลยบอกว่า “พุทโธกูไม่เอาไปคูจิตกันเถอะ เราไปคูจิตกันเนอะ พุทโธอย่าไปทำมันเลย ยากนำคูเลย” แต่มันของจริงนะ มันเป็นความจริงอย่างนี้ ชีวิตมันเป็นอย่างนี้ อริยสัจมันเป็นอย่างนี้

ของจริงไม่เอา จะไปกินนมเมลามันกิน จะไปเอาสบายๆ กัน จะไปเอาแต่นมกล่อง เราไม่มีสิทธิ์กินนมกล่องนะ เราต้องเลี้ยง โคลเลี้ยงแพะขึ้นมาแล้วรีดนมมันกิน

จิตมันต้องกินอาหารของมัน มันต้องพัฒนาของมัน มันต้องปฏิบัติของมัน มันต้องทำของมัน ต้องต่อสู้ ! ต้องต่อสู้กับมัน อุตส่าห์มา อุตส่าห์ตั้งใจมานี้ก็มีบุญกุศลมากแล้ว แล้วเราจะต่อสู้กับมัน ใครจะทุกข์จะยาก ทุกข์ยากก็ทุกข์ยากของเรา สมมุติถ้าเราเป็นชิปปาภิญญา เราปฏิบัติได้ง่ายง่าย เราชอบใหม่ เราก็ชอบ แต่ที่นี้เราไม่มี เราก็ต้องสู้มัน

“ถ้าเกิดเวทนาจะทำอย่างไร ?”

เราจะพูดถึงเหตุผลของมันก่อน ใจว่าจิตมันเป็นอย่างนี้ เวทนาเป็นอย่างนี้ แล้วพอเกิดขึ้นมา เราจะแก้ไขอย่างไร นี่ใจอย่างทีเทศน์ตอนเข้ากระบวนการของมัน กระบวนการของจิต ผู้ที่ผ่านแล้วจะเข้าใจกระบวนการของมันทั้งหมดว่ากระบวนการของมันเป็นอย่างนี้ แล้วมันก็อยู่ที่คนหนาหายบาง ละเอียด คือคนยึดมากมันก็ทุกข์มาก คนยึดน้อยมันก็ทุกข์น้อย แล้วยึดมากยึดน้อยมันก็อยู่ที่ว่า จิตนี้มันเคยได้สร้างเวรสร้างกรรมมากหรือน้อย

ถ้าเราเป็นคนสร้างเวรสร้างกรรม เหมือนมีหินปูนมันเกาะมาก เราก็ต้องขัดมันมาก หินปูนเกาะน้อยเราก็ขัดมันน้อย จิตใจเราเป็นอย่างนี้ เราต้องรู้ตามข้อเท็จจริง ตามแต่หินปูนมีมากหรือน้อย นี่พูดถึงวิธีการ

“ถ้ามันเกิดความคิดนะ ในขณะที่นั่งสมาธิต้องทำอะไรคะ?”

ต้องตั้งสติ เพราะคำว่าการนั่งสมาธินะ การสู่วេทนา นี่ เรายังไม่ได้ใช้ปัญญา แต่ถ้าออกวิปัสสนาแล้วเราถึงใช้ปัญญา ขณะที่เรานั่งสมาธิเราไม่ใช้ปัญญา ถึงว่าต้องทำอะไรต่อไป ก็ต้องตั้งสติ แล้วบริกรรมซัดๆ พุทโรซัดๆ แล้วถ้ามันเพลอไป ถ้าให้นั่งนับตั้งคัมมันจะนั่งนับทั้งวันเลย แต่พอให้นั่งพุทโรนี่มันไม่เอา ก็บอกว่าเวลานับพุทโรมึงไม่ยอมนับแต่เวลานับตั้งก็จะเอา ก็ต้องบอกว่าเราคิดพลาดเองไง เวลาเอาเงินมากองไว้ให้นั่งนับนะ โอ้โฮ ! ตาหูพองเลยนะ นับเอา นับเอาเลย เวลาให้พุทโรนี่มันไม่ทำ ก็คือเราคิดพลาดเองไง

เราจะบอกว่าขณะที่เรานั่งสมาธิ นี่ เราไม่ต้องใช้ปัญญา เราใช้พุทโรๆ ไป เว้นไว้แต่ปัญญาอบรมสมาธิ

“และตอนที่ฝึกแบบยุบหนอ พองหนอ อาจารย์ให้นำจิตไปคูเวทนา การที่นำจิตไปคูเวทนา..”

การกำหนดพุทโรก็ให้เอาจิตไปคูเวทนา แต่ต่อเมื่อจิตมีกำลังแล้ว

“คูเวทนาแล้วปล่อย จากนั้นกลับมาที่ยุบหนอพองหนออีก”

ถ้าคูเวทนาแล้วปล่อย โอ้คำว่าคูเวทนาแล้วปล่อยนี้ ถ้าสติมันทันมันก็ปล่อยเวทนาไซ้ใหม่ พอจิตมันมาคูเวทนา พอจิตมา เวทนาจึงหาย มาที่พุทโรเหมือนกัน

“ตอนที่ฝึกยุบหนอ พองหนออาจารย์ให้เอาจิตไปคูเวทนา”

ทีนี้จิตนี้ถ้ามันมีเวทนาอยู่ มันปวดอยู่ไซ้ใหม่ พอเรามีสติอยู่ไซ้ใหม่ เรบอกว่าให้เอาจิตนี้ไปคูเวทนา จิตนี้มันก็มีสติแล้ว ธรรมดาเวทนาเราไม่คุมมันก็จะหายอยู่แล้ว นี่โดยธรรมชาติของมันไง ถ้าเราพุทโรๆ ซัดนี้ มันก็ไม่มีเวทนาไซ้ใหม่ แต่อันนี้มันมีเวทนาไซ้ใหม่ ก็เอาจิตไปคูเวทนาจึงเปลี่ยนอารมณ์ไง เปลี่ยนจากที่มันเป็นเวทนา สติมันทันแล้วก็เอาจิตนี้กลับมาคูเวทนา แล้วพอคูเวทนาเสร็จแล้วก็กลับมาดูยุบหนอ พองหนอ อย่างเดิม อยู่นี่มันยังอยู่ในวงของสมณะ มันยังไม่ออกวิปัสสนา มันก็พลิกแพลงอย่างนี้ ถ้ามันพลิกแพลงอย่างนี้ มันก็อยู่ในวงของสมณะ แล้วปล่อยจากนั้นกลับมาที่ยุบหนอพองหนอสลบกันไป

“การนำจิตไปคูอารมณ์มีข้อดีข้อเสียอย่างไร?”

ข้อดีข้อเสีย คือ มันก็สลับกันอยู่อย่างนี้ แบบว่าสมาธิมันก็ไม่ลึก มันเป็นไปไม่ได้ ประสาเรา
 คำว่า เป็นไปไม่ได้ จะบอกไปมันก็จะไม่มีกำลังใจเลยนะ

คำว่า เป็นไปไม่ได้ คือว่าพายเรือในอ่าง เรืออยู่ในอ่างก็วนกันอยู่อย่างนั้น คือมันไม่ไปไหน
 ไง มันก็วนไปวนมาอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าเราพุทโธๆ ไปเรื่อยๆ คือเหมือนเรามีหางเสือ เราไม่วนในอ่าง
 เราจะทะลุออกไปเลย

ถาม : ๒. เมื่อเริ่มนั่งคลุมหายใจเข้าออก จะมีอาการแน่นที่ลิ้นปี่และรู้สึกหายใจสั้นไม่ทั่วท้อง แต่
 พอ นั่งไปสักพัก ก็ดีขึ้น อยากเรียนถามว่าอาการนั่งตอนแรกและอึดอัดใจนั้น แก้ไขอย่างไร

หลวงพ่อบอก : คำตอบมันก็ตอบอยู่แล้ว เมื่อนั่งคลุมหายใจเข้าออก มีอาการแน่นที่ลิ้นปี่ และรู้สึก
 หายใจสั้นไม่ทั่วท้อง แต่พอนั่งไปสักพักหนึ่งก็ดีขึ้น คำตอบเป็นอย่างนี้ เพราะถ้าพูดถึงมันแน่น
 ประสาเราว่า เหมือนกับคนที่ชำนาญการจะทำอะไรมันก็สะดวก คนที่ไม่ชำนาญการจะทำอะไรมัน
 ก็เกร็ง นี่เหมือนกันพอนั่งปั๊บ เราต้องวางใจไว้ปกติ

ไม่รู้ว่าโยมภาวนามาที่ปีแล้วเนอะ ถ้าภาวนามาชำนาญหน่อย ให้อธิบายอย่างนี้มันจะเป็นเรื่อง
 ปลีกย่อย แล้วถ้าเป็นอย่างนี้ปั๊บ นี่ไง ธรรมเนียมเรา ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านฉลาด

คุณ หลวงตาท่านบอกท่านคุณพระนี่ ท่านต้องหลับตาเลยละ ถ้าพระเราไม่ตั้งสติไว้ ไม่สำรวม
 ตั้งแต่ตอนนี่ แล้วเวลาภาวนามันจะเอาอะไรไปภาวนา ท่านจะให้สำรวมระวังแทบตลอดเลยในการ
 เคลื่อนไหว

เมื่อก่อนอยู่บ้านตาด สมัยเรานะ บนศาลานี้มันเป็นเวทีฝึกพระเลย เวลาแจกอาหารนี้ โอ้อโฮ !
 หม้อแกงร้อนหม้อใหญ่อย่างนี้ ควันนี้ขึ้นๆลงๆเลย ต้องยกอย่างนี้แล้วเดิน ต้องห้ามกระโดดเลยนะ
 แล้วห้ามชนกับใครด้วยนะ แล้วบาตรที่ตั้งเรียงกันเต็มไปหมดเลยนะ พระนี่โอ้อโฮ.. ยังกับเกิด
 สงคราม ปรึบปั๊บๆ เลยนะ นี่คือการฝึกสติใจ มันคือการฝึกสติตลอดเวลา

ขณะที่แจกอาหารบนบ้านตาด สมัยเรายู่นั้นนะ นั่นคือการฝึกพระเลย คือการฝึกสติเลย จะของเล็ก ของใหญ่ ของเย็น ของร้อน พระต้องจับให้มันแล้วตัดใส่บาตรแจกไปที่ละองค์ๆ แล้วพระเณรมันเยอะ มันวิ่งสวนกันไปวิ่งสวนกันมานี้ ต้องฝึกสติ เห็นไหม พอเราฝึกมาจากนั้นใช้ไหม พอเราฉันนี้ ฉันก็มีสติ ฉันก็ปฏิบัติสังขาโย ต้องดูตลอด นี่มันฝึกสติมา เวลาไปนั่งมันก็ไม่อึดอัด หรือไม่แน่นลึ้นปี๊โง่ ใ้แน่นลึ้นปี๊นะ โอ้โฮ.. วันทั้งวันเลยนะสบาย มองสบายเลย พอจะมานั่งปี๊ ก็มาอึดมันเลยโง่ มันก็เลยแน่นลึ้นปี๊

ไ้หนี่พูดถึงเหตุ ถ้าบอกทำไมเป็นอย่างนี้ ถ้าเราไม่พูดเหตุอย่างนี้ แล้วมันมาอย่างไรละ เดี่ยวๆ มันหายไปละ แล้วเวลามันมาก็มาจากไหนละ แน่นเลย แล้วมันหายไปไหนละ จิตมันคล่องหมด ถ้าเราฝึกมันดูแลมันมา ไ้ของอย่างนี้ละมันเป็นพื้นฐานนะ

ถาม : ๓. การเดินจงกรมต้องเดินอย่างไร ที่เคยฝึกมา เขาให้เดินช้าและมีจิตนำไปดูอาการของเท้าที่อย่าง ไม่ทราบว่ที่เคยปฏิบัติมานี้ถูกต้องหรือไม่คะ

หลวงพ่ : ถูกต้องในรูปแบบการปฏิบัติของเขา ในรูปแบบการปฏิบัติของครูบาอาจารย์สายนั้น เขาสอนอย่างนั้น แต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ เวลาท่านสอน ท่านให้เดินปกติ แล้วเดินปกติแล้วมันยังมีนะ อย่างเช่นเรานี้จะเดินจงกรมมาก การเดินจงกรมนี้ละ มันมีเดินแบบช้า แบบกลาง แบบเร็ว การเดินแบบเร็ว อย่างที่เขาแข่งเดินเร็ว นั้น เดินเร็วอย่างนี้เพราะอะไร เพราะบางวัน อารมณ์กระทบของคนมันไม่แน่นอน อย่างเช่น วันนี้พอมาฉันอาหารแล้ว พอจะตัดอาหารคนก็ยกบาตรเราไปเลย แล้วก็ยกมาคืน แหม.. มันขุ่นมัวมากเลย

พอบนทางจงกรมนะ มันจะขึ้นตลอดเลย มันก็ต้องวิ่งเลยนะ วิ่งไปวิ่งมาเป็นหลายชั่วโมงเลยนะ จนเหงื่อนี้โชกเลย “เอ้อ..ซักค่อยยังชั่ว” พอค่อยยังชั่วปี๊บนะ ก็เดินระดับกลางได้แล้ว แล้วเดินอย่างเบาก็ได้

บางวันออกมาศาลานะ โอ้โฮ ! วันนี้ ใครๆ มากี่เอาอกเอาใจนะ โนนก็ดี นี้ก็ดี โอ้โฮ ! จิตใจชุ่มชื่นมากเลย กลับไปนะเดินทอดน่องก็ยังได้เลย อารมณ์คนไม่เหมือนกันนะ นี่พูดถึงการเดินช้า

เดินเร็วต่างๆ นี่มันเป็นประโยชน์ เราถึงบอกนะ เราพูดกับพระ เราทำทนายพระประจำ พระที่เขาเดินอย่างนี้ เขามีเกียร์เดียวเกียร์ ๑ นะ เดินช้าๆนี้

เราบอกว่า รถคูมี ๕ เกียร์ เกียร์ ๑ เกียร์ ๒ เกียร์ ๓ เกียร์ ๔ ภูเขาเกียร์ ๑ ก็ได้ ภูเขาเกียร์ ๒ ก็ได้ ภูเขาเกียร์ ๓ ก็ได้ รถมีหลายเกียร์กับรถมีเกียร์เดียวอะไรจะดีกว่ากัน ก็ต้องรถมีหลายเกียร์สิ เพราะมันมีเหตุการณ์วิกฤติเฉพาะหน้า เห็นไหม ถ้าจะขึ้นทางลาดชันเราก็ใส่เกียร์ ๑ ถ้าทางมันเรียบเราก็ใส่เกียร์ ๕

นี่เฝ้าการเดินช้าหรือเดินเร็วนี้ เราจะบอกว่ามันมีประโยชน์มาก เพราะการเดินจงกรมนั้นนะ เราเดินทั้งวันๆ เหมือนการส่องกล้องจุลทรรศน์เขาหาเชื้อโรค เขาเพาะเชื้อ แล้วก็ดูว่าเป็นเชื้ออะไร การเดินจงกรมของเราเนี่ย เราพยายามค้นหาจิต เราพยายามดูแลจิต เราแยกแยะมัน ถ้ามีการค้นคว้านี้ มันต้องมีโอกาสมาก การมีโอกาสมากให้จิตได้ค้นคว้ามากกับการมีโอกาสน้อยอะไรดีกว่ากัน เราเดินจงกรมมานะ เราต่อสู้กับเรื่องอย่างนี้มาตลอด

ฉะนั้นจะบอกว่าอะไรถูกอะไรผิดนี่ยกไว้ อย่างที่เขาพูดว่า “ชาวพุทธอย่าทะเลาะกัน” เราไม่ได้ทะเลาะกัน แต่นี่เราพูดถึงเหตุผลว่า รถมีหลายเกียร์กับรถมีเกียร์เดียวนี้อะไรดีกว่ากัน แล้วเวลาปฏิบัติไปแล้วนี้ เหตุผลของการกระทำที่มีประโยชน์อะไรดีกว่ากัน การที่ดีกว่ากันนี้ มันสำคัญตรงที่ว่า ครูบาอาจารย์ของเราเนี่ยท่านเคยประพฤติปฏิบัติมาก่อน ครูบาอาจารย์ของเราท่านทำของท่านมา มีประสบการณ์ทั้งผิดมาและทั้งถูกมา ผิดท่านก็ผิดมาแล้ว

หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ท่านผิดมาก่อน ผิดมาแล้วท่านก็แก้ไขของท่านจนถูกต้อง แล้วท่านก็มาสอนลูกศิษย์ ลูกศิษย์ก็มีหลากหลาย คนนั้นถนัดอย่างนี้ คนนี้ก็ถนัดอย่างนั้น ท่านก็มีประสบการณ์ของท่าน ท่านเก็บประสบการณ์ของท่านไว้มหาศาลเลย แล้วมาสอนเรา

เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อนี้มันเป็นบุญเป็นกรรมแล้วนะ ถ้ามันเป็นบุญ เราก็จะทำสิ่งที่ดี ถ้าเป็นกรรมก็ “ชาวพุทธอย่าทะเลาะกัน เมลามีนก็กินเข้าไปเถอะ ไม่ต้องทำอะไรนั่งกันเฉยๆ นี่เดียวจะไป

นิพพาน พอๆ ไป นิพพานเร็วมาเลยนะ เป็นโสดาบัน นิพพานเร็วมา เห็นนิพพานเร็วเลย เป็นโสดาบันเลย สักแต่ว่าหมดเลยแล้วกิเลสก็กลับมากลบอย่างเก่านะ”

ไอ้โฮ.. กูไม่รู้ว่าพระพุทธเจ้าองค์ไหนสอน ไม่รู้ว่าศาสนาพุทธที่ไหน นี่ต้องให้เขาไปจัดการ

ถาม : ๔.การนั่งแบบพุทโธ จะได้สมาธิที่ลึกแบบติดโลกภายนอก หรือยังรับรู้โลกภายนอก

หลวงพ่ : รับรู้ พุทโธนี้ไม่ติดโลกภายนอกและไม่ติดโลกภายใน

คำว่าติดโลกภายนอกนี้ คำว่าพุทโธๆ นี้ เราเพียงแต่ว่า คำว่าพุทโธนี้ละ พระพุทธเจ้าท่านเป็นเจ้าของศาสนา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธะ คือพุทโธ พุทโธ-พุทธะ พุทธศาสนานี้ แล้วเราอาศัย

หลวงตาท่านบอกว่าพุทโธนี้สะท้อนสามโลกธาตุ เพราะพุทโธนี้ พุทธะคือปฏิสนธิจิต พุทโธคือชื่อของจิตเราเอง จิตใจของเรานี้คือผู้รู้ใจ ธรรมชาติรู้นี้ พระพุทธเจ้าบัญญัติศัพท์ว่า “พุทธะ” ธรรมชาติรู้ ปฏิสนธิจิตนี้ ธรรมชาติของสสารที่ปฏิสนธิจิตมันไปปฏิสนธิในใจ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ พระพุทธเจ้าให้ชื่อมันว่า “พุทโธ” แล้วเราเรียกชื่อมัน เรียกชื่อพระพุทธเจ้า เท่ากับเรียกชื่อปฏิสนธิจิตของเราเอง แล้วพอเรียกชื่อ แสวงหาแล้วพยายามให้เห็นตัวมัน เรียกชื่อมันก่อน แล้วหาตัวมันให้เจอ

ถ้าหาตัวมันเจอนี้ ปฏิสนธิจิตมันเป็นภวาสวะ มันเป็นภพ มันเป็นสถานที่ที่เก็บข้อมูลดีและชั่ว บุญหรือบาป อกุศลหรือกุศลเกิดอยู่ที่นั่นหมด แล้วถ้ามันจะพ้นจากกิเลส ก็ตัวนี้เป็นตัวที่พ้น

เราถึงเรียกพุทโธ พุทโธนี้คือชัฏฐมิของการต่อสู้ ชัฏฐมิของการทำงาน ถ้าเราไม่มีชัฏฐมิในการทำงาน เราจะไปทำงานกันที่ไหน

“พุทโธๆ นี้มันจะเป็นสมาธิที่ลึกแบบติดโลกภายนอกหรือโลกภายใน ?”

ไม่ติดอะไรเลย ไม่ติด คำว่าติดสมาธินี้ คือ มันไปปรับรู้อารมณ์ ธรรมารตคือความสงบ แล้วมันติดของมันเอง ตัวสมาธิมันจะไปติดใคร ตัวกิเลสเราไปติดต่างหากล่ะ รู้โลกนอก ขณิกสมาธิ พุทโธๆ สงบอย่างนี้ ขณิกสมาธิ มันรับรู้หมด ไม่ลึกไม่ตื้นอะไรเลย

เพียงแต่เราทุกข์ยาก เรามีความทุกข์มากเลย ถ้าเรามีความสบายใจ “เฮ้อ.. วันนี้สบาย” นั่นก็คือสมาธิอ่อนๆ นะ สมาธิโดยสามัญสำนึก

มนุษย์มีสมาธิอยู่แล้ว ถ้ามนุษย์ไม่มีสมาธิ มนุษย์ก็ต้องเป็นคนบ้า เหมือนมนุษย์อยู่ที่โรงพยาบาลศรีธัญญานั่น เพราะเขาไม่มีสมาธิ เขาขาดสติ เขาถึงเป็นคนบ้า **เรามีสติมีสัมปชัญญะ แต่มันเป็นสติ เป็นสมาธิสั้นสมาธิยาวของปุถุชน**

ทีนี้เราพุทโธๆ มันเป็นกัลยาณปุถุชน ทีนี้เราไม่เป็นสมาธิเพราะเราคิดในรูป ในรส ในกลิ่น ในเสียง ในธรรมารมณฺ์ สิ่งต่างๆ นี่มันมาดึงจิตออกไป แล้วพอเราพุทโธๆ นี้ เราดึงมันกลับมา ดึงมันกลับมาไม่ให้ไปอยู่ในรูป รส กลิ่น เสียง ให้มันกลับมาอยู่ในตัวมัน ถ้ามันกลับมาในตัวมันชั่วคราวก็สบายๆ เหมือนแบบว่าตอนเย็นๆ นะ ใครทำงานเสร็จแล้ว “เฮ้อ.. วันนี้สบาย” นั่นแหละสมาธิ แต่สมาธิของปุถุชนจะเอามาเป็นประโยชน์ในพุทธศาสนา มันเป็นไปไม่ได้ มันมีกำลังไม่พอที่จะมาวินิจฉัยข้อเท็จจริงในหัวใจของเรา

พระพุทธเจ้าถึงให้กำหนดพุทโธๆ ให้มันลึกเข้าไปกว่านั้น พอลึกเข้าไปนี้ สิ่งที่เป็นความผ่อนคลายที่สบายๆ ของคลุหัตถ์เขานี้ เพราะจิตมันทำงานถึงที่สุดแล้ว นี่ไงที่ว่เกิดดับ ที่ว่เป็นอนิจจัง ที่ว่ธรรมะเป็นธรรมชาติ เห็นไหม เดี่ยวก็ดี เดี่ยวก็ร้ายเดี๋ยวก็ฟุ้งซ่าน เดี่ยวก็สบาย มันเป็นธรรมชาติของมัน เอ็งจะทำหรือไม่ทำ มันก็เป็นของมันอยู่แล้ว คนเรานี้ทุกข์เกือบตายเลยนะ มีทุกข์มหาศาลเลยนะ พอถึงจุดหนึ่งมันก็ผ่อน “เฮ้อ..” มันก็เป็นสมาธิ ไม่ต้องพุทโธมันก็เป็นสมาธิ แต่สมาธิอย่างนั้นใครเป็นคนควบคุมมัน ใครเป็นเจ้าของสมาธิ ไม่มี

แต่ถ้าเราตั้งสติพุทโธๆ เห็นไหม สติเราเป็นเจ้าของ จิตเราเป็นเจ้าของ พุทโธๆ ถ้าจิตมันสงบเข้ามานี้ ก็ว่เหมือนน้ำร้อนๆ นี้ เราเอามาใช้ประโยชน์ขึ้นมาี้ น้ำร้อนๆ เราเอามา

ทำอาหารก็ได้ อะไรก็ได้ จิตนี้พุทโธๆ นี่มันมีพลังงานของมัน มันร้อน มันเอามาต้มแกงกิน เอามาทำประโยชน์ได้ไง พุทโธๆ จนมันเป็นขณิกสมาธิ น้ำร้อนก็เป็นน้ำร้อนนะ แต่ขณิกสมาธิมันเย็น มันสงบ แล้วมันมีกำลังของมัน ไม่คิดทั้งโลกนอกโลกใน มันเป็นขณิกสมาธิ

พุทโธๆ บ่อยๆ ครั้งเข้านี้ พอมันเป็นอย่างนี้แล้วนะ คีขึ้นนะ พุทโธๆ ถ้ามันละเอียดเข้าไป จิตละเอียดเข้าไป ตะกอนในแก้วเห็นไหม เวลามันนอนก้นมันเริ่มใสขึ้นมา พอพุทโธๆ นี่มันเริ่มจะเป็นอุปจารสมาธิ จิตมันสงบมากกว่านั้น ลึกกว่านั้น แต่ยังรับรู้อยู่ วนอยู่ นี่อุปจารสมาธิ ตรงนี้ละ วิปัสสนาต้องใช้ตรงนี้ ไม่ใช่อัปนาสมาธิ สิ่งที่จะวิปัสสนาได้คืออุปจารสมาธิเท่านั้น

อัปนาสมาธิ วิปัสสนาไม่ได้ อัปนาสมาธิเกิดปัญญาไม่ได้ ปัญญาจะเกิดในอุปจารสมาธิ แต่พอเข้าไปอุปจารสมาธิ เข้าไปเรื่อยๆ นี้ อย่างเช่น เรามีเงินหนึ่งล้านบาท แล้วเราใช้เงินบาทหนึ่ง สะดวกไหม เรามีเงินอยู่ห้าสิบล้านห้าร้อยบาทหนึ่ง แล้วเราใช้เงินบาทหนึ่ง เราก็ใช้แล้วหมดเลย แต่ถ้าเรามีอยู่ล้านหนึ่ง แล้วเราใช้หนึ่งบาท เราก็เหลืออีก ๙๙๙,๙๙๙ บาท แต่ถ้าเราไม่มีเลขนี้ เรามีอยู่ บาทหนึ่งเราใช้บาทหนึ่งก็หมดเลย

เราจะบอกว่า เวลาเราเข้าอุปจารสมาธินี้ เราเข้ามาใหม่ๆ นี้ เหมือนเราจะมีอยู่ห้าสิบล้านห้าร้อย บาทหนึ่ง การใช้สมาธิมันมันถึงไม่เป็นประโยชน์ หรือเป็นประโยชน์ที่ทำให้เรานี้เศร้าหมอง เพราะเราใช้หมดแล้วเราก็ทุกข์นะ พอใช้เงินหมดจะคอดตกเลย ไม่มีตั้งค์ เราถึงต้องพยายามทำตรงนี้ ให้มันมันคง

เห็นไหมว่า เรามีเงินล้านบาท ใช้ไปบาทหนึ่งก็เหลือ ๙๙๙,๙๙๙ บาท ถ้ามีเงินร้อยบาทใช้ บาทหนึ่งก็เหลือ ๙๙ บาท ถ้ามีพันบาทใช้บาทหนึ่งก็เหลือ ๙๙๙ บาท ถ้าเราชำนาญในสมาธิเห็นไหม นี่อุปจารสมาธิ

ที่ออกวิปัสสนาได้หรือไม่ได้มันอยู่ตรงนี้ พออยู่ตรงนี้ปั๊บ เราเข้าไปอุปจารสมาธิ พุทโธๆ านี้ จนเข้าอุปจารสมาธิ มันยังรู้อยู่นะ อุปจารสมาธิก็คือจิตสงบ รูป รส กลิ่น เสียง รับรู้หมด มันออก รับรู้ได้ มันใช้ปัญญาได้ แต่ถ้ามันไม่มีกำลังปั๊บเราก็พุทโธอีกให้บ่อยครั้งเข้าจนอัปนาไป อัปนา

สมาธินี้มันจะลึกเข้าไป พุทโธๆ นะ จิตมันลงวิค... กึก ! “สักแต่ว่ารู้” เจียบ ! รู้ยุ่นะ ตัวมันรู้ยุ่นแต่ มันคิดไม่ได้ มันรับรู้อะไรไม่ได้ นี่คืออัปนาสมาธิ

ฉะนั้นที่บอกว่า **“ดูจิตๆ จนเป็นอัปนาสมาธิแล้วเกิดปัญญาเอง”**

ต้องไปฟ้องพระพุทธเจ้า ! พระพุทธเจ้าองค์ไหนสอนว่าปัญญามันเกิดที่อัปนาสมาธินี้ พระพุทธเจ้าองค์ไหนสอน ไปฟ้องคุ้มครองผู้บริโภค มันไม่มี !

นี่เราจะบอกว่า สมาธิภายนอกหรือภายในนี้ สมาธินี้มันเหมือนเกลือ คุณสมบัติของเกลือ คุณสมบัติของสมาธิอันหนึ่ง ทีนี้คุณสมบัติของสมาธิมีแล้ว เราก็เอาจิตนี้ออกมาทำงาน คือเกลือนี้ มันต้องเป็นวัตถุอันหนึ่ง เป็นเอกเทศที่เราเอาไปผสม เอาไปทำอุตสาหกรรม หรือทำอาหาร สมาธินี้ มันเป็นตัวต้นเหตุที่เราจะออกไปใช้ปัญญา เราจะออกไปเป็นประโยชน์ ถ้าไม่มีสมาธิจะทำได้ๆ ไม่ได้เลย

แต่ในปัจจุบันที่เราทำกันอยู่นี้ มันเป็นตัวต้นเหตุเก่า มันเป็นตัวบุญเก่า บุญเก่าคือกรรมที่ทำให้เรา เกิดเป็นมนุษย์นี้ไง เพราะเราเป็นมนุษย์ใช้ไหมเราถึงมีความคิด เราถึงมีศักยภาพที่คิด มันไม่ใช่เกิด จากสภาวะธรรม เกิดจากมรรคญาณ มันเกิดจากต้นเหตุเดิม มันเกิดจากกรรมเก่า เกิดจากสิ่งที่เราสร้าง มาเป็นมนุษย์นี้ แล้วเอาสิ่งนี้มาศึกษาพุทธศาสนา แล้วก็ตริกันที่เราได้คุณธรรม มันไม่ใช่ มันไม่มี ข้อเท็จจริง ในการกระทำนั้นเลย แต่มันเกิดจากบุญเก่า เกิดจากสถานะ

ดูสิ อย่างเรานี่สมมุติว่า ทำกรรมไว้มหาศาลเลย เรานี่เป็นคนในโลกนี้รำลือเลยว่าเรานี่เป็นคน ที่ทำกรรมไว้มหาศาล แต่ทำไมเราไม่เห็นได้รับกรรมสักที หลวงตาบอกว่า “วันใดลมหายใจ ขาดผลั้วะ ภาพจะชัดเจนมากเลย แต่ถ้าลมหายใจยังไม่ขาด บุญกุศลเก่ามันค้างอันนี้ไว้ไง” เห็นไหม เวลาคนเขานั่งสมาธิแล้วพอจิตออกจากร่างไป แล้วเดี๋ยวกลับร่างไม่ได้ ถ้าจิตกลับร่างไม่ได้นะ เวลา เองนอนหลับฝันนะ เองจะกลับเข้ร่างไม่ได้ ทำไมเองนอนหลับฝันแล้วยังกลับเข้ร่างได้ละ

ฝันนั้นก็จิตออกจากร่าง ทำไมมันกลับมาได้ละ ในเมื่อคนยังไม่หมดอายุขัยนะไม่ต้องกลัว ว่าจิตจะกลับร่างไม่ได้ เว้นไว้แต่คนตาย พอตายจิตออกไปแล้วนะคนละเรื่องแล้ว แต่ถ้าคนยังมีชีวิต

อยู่นะ คนยังไม่ถึงวาระนะเวลาจิตออก มันมีสายใย มันเหมือนว่าเห็นไหม มันมีเชือกเราบังคับว่า เห็นไหม จิตนี้มันออกจากร่างไปอย่างไรนี้ มันมีสายบุญสายกรรม ไม่มีทาง แต่ถ้าหมดลมนี้ปีบสายนี้ขาด พอว่านี่จะเชือกขาดนะ มันจะไปตามแรงลมเลย ถ้าหมดอายุขัยตายปีบ ไอ้กรรมดีกรรมชั่ว ไอ้นิพพานแรว็บๆ นะ คุณจะดูว่ามีนิพพานจริงหรือเปล่า

ไอ้นิพพานแรว็บๆ เห็นนิพพานแรว็บนี้ **“สักกายทิฏฐิ ไม่มีเลยนะ นิพพานแรว็บเป็นโสดาบันเลย โสดาบันก็เบือๆนี้ เบือๆ นี้ เป็นโสดาบัน”**

“แล้วเป็นโสดาบันแล้ว โสดาบัน สกิทาคามี ยังไม่ใช่ นะ ยังไปขาดกันที่ชั้นรั้งกับจิตขาดจากกัน แล้วพอชั้นรั้งกับจิตขาดแล้วนี่นิพพาน”

นิพพานอะไร หัวใจยังไม่ได้ทำเลย นี่มันไม่มีอะไรอยู่จริงเลย ไม่มีความจริงอยู่ในหัวใจนั้นเลย

อันนี้พูดถึงการตอบเรื่องจิตภายนอกนะ ยังรับรู้โลกภายนอก ถ้าเป็นอุปปจารสมาธิยังรับรู้อยู่ แต่ถ้าเป็นอัปปนาจะรับรู้อะไรเลย คับมับหมดเลย นี่อัปปนาสมาธินะ แล้วเราพูดว่าอัปปนาธรรมนี้มันเป็นวิปัสสนารวมใหญ่อีกอย่างหนึ่ง

หลวงปู่มั่นพูดบ่อย เวลาที่ท่านอยู่ที่ถ้ำสาริกาเนี่ย เวลาจิตรวมใหญ่แล้วมียักษ์มา ไอ้ยักษ์นี้เป็นนิมิตนะ แต่รวมใหญ่นี้มันฆ่ากิเลสด้วย พอฆ่ากิเลสปีบเห็นนิมิตด้วย คือกิเลสขาดปีบ คือว่ายักษ์นี้มาอนุโมทนาใจ ยักษ์นี้ถือกระบองเข้ามาเลย แล้วหลวงตาท่านก็เป็นที่หนองผือ แล้วขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น “เอ้อ.. เหมือนเราที่ถ้ำสาริกาเลย” หลวงปู่เจี๊ยะก็ “เหมือนเราที่ถ้ำสาริกาเลย”

เห็นไหม คนเกิดที่ไหน “ถิ่นกำเนิด” ถิ่นกำเนิดของสินค้า ถิ่นกำเนิดของกรรม หลวงปู่ขาวของท่านที่โรงขอด หลวงปู่มั่นที่เชียงใหม่ หลวงตาที่วัดคอยธรรมเจดีย์ เห็นไหม ถิ่นกำเนิดของกรรมที่มันเกิดกับเราไง พระพุทธเจ้าที่โคนต้นโพธิ์ ถิ่นกำเนิดของกรรม เกิดที่ไหน กรรมเกิดที่ไหน แล้วถ้ามันเกิดอย่างนี้ มันเป็นไปตามความเป็นจริง เห็นไหม

สิ่งที่มันเกิดขึ้นมานี้ อันนั้นมันเป็นความจริง แต่ขณะที่ว่า “นิพพานเร็วๆ” มันไม่ใช่ ถ้ามันเป็นความจริง ประสบการณ์อย่างนี้ ในใจมันจะเป็นความจริง

แล้วพอเอาความจริงขึ้นมา พระโง่ ! พระโง่ไม่ชวนใครทะเลาะ แต่พระโง่จะพูดถึงสังขาร เอาสังขารมาคุยกันแล้วเวลาคนฟัง ให้เขาได้ประโยชน์ หรือจะไม่ได้ประโยชน์ก็เรื่องของเขา เวลาฟังไปนี่ คนฟังนี้มันทำได้ยาก ถ้าบอกว่ายาก เรายอมรับ ถ้ามันง่ายขึ้นมาแล้วทำไมเราต้องสร้างบุญกุศลล่ะ เราทำบุญกันนี้เพื่ออะไร บุญกุศลนี้เป็นอำนาจวาสนาบารมี มันก็กลับมาจับที่ใจ

หลวงตาบอกว่า “การสร้างบุญขนาดไหนก็เหมือนเขื่อน มันกักเก็บคุณงามความดีไว้ขนาดไหน แต่ถ้าไม่กาวนา มันก็ไม่รอดไปได้หรอก มันก็กักเก็บไว้อย่างนั้น”

นี่ก็เหมือนกัน จะทำคุณงามความดีไว้ขนาดไหนมันก็เป็นอามิสอยู่อย่างนั้น มันจะสิ้นสุดได้ที่นี้ พุทโธฯ ไอ้เจ็บบๆ ปวดๆ นี้ ไม่เจ็บมันก็ไม่หายปวด มันต้องเจ็บบๆ ปวดๆ อย่างนี้ จนถึงจิตมันลง จนหายปวด พอหายปวดขึ้นมาที่ใช้ปัญญาพอถึงที่สุดได้นะ มันถอนหมดเลย “เฮ้อ.. พอกันที” ปวดก็เป็นปวด เวทนาเป็นเวทนา เราเป็นเรา แยกออกหมดเลยเห็นไหม แล้วตั้งแต่นั้นมานี้เวลาหลวงตาท่านเป็นนะ เวลาฟังท่านพูดนี้ซึ่งมาก เพราะท่านสู้เวทนาตลอดรุ่งเห็นไหม เวลามันผ่านไปแล้วนะ “เฮ้อ.. ต่อไปนี้มันจะเอาเวทนาหน้าไหนมาหลอกเราวะ เวทนาที่สุดมันก็แค่นี้ ที่สุดของเวทนานี้มันก็เหมือนกับเอาไฟนี้สูมตัวเอง จุดไฟเผาแล้วพุทโธฯ สู้กับมัน ใช้ปัญญาจนคลี่คลายได้นี้ แล้วต่อไปนี้ มันจะเอาเวทนาหน้าไหนมาวะ”

ไปที่หนองผือ เห็นไหม โรคเสียตอนนี้มันเจ็บปวดมาก เหมือนกับเราเป็นตะคริวที่หัวใจนะ แปลบๆ มันเจ็บปวดขนาดนั้นนะมันเป็นอย่างไร พอถึงเวลาท่านเข้าทางจงกรม เห็นไหม จิตมันประหวัดไปถึงตรงนี้เลย “เราก็เคยวิปัสสนามาแล้ว กับเวทนาจี้สูมาแล้ว” มันเลยตั้งสติสู้ พอสู้บั้นะคลายออกๆ จนโรคหายหมดเลย “นี่ธรรมโอสถ”

คนเรานะถ้ามีประสบการณ์อะไรที่มันฝังใจนะ เราเอาจุดนั้นเป็นจุดให้กำลังใจเรา มีสิ่งใดบีบเราเอาตรงนั้นมา พอตรงนั้นมาบีบ “เราเคยทำมา! เราเคยสูมา! ทำไมวันนี้มันอ่อนแอ! ทำไมวันนี้มัน

‘ไม่สู้! ทำไมวันนี้มันเป็นอย่างไร’ มันก็จะสู้ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาปฏิบัติธรรมถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้ว เห็นไหม “มันจะสอนใครได้หนอ” คือคำพูดคำเดียวกันนี้แหละ แต่มันลึกซึ่งต่างกัน เราจะบอกเลย มันเหมือนกับคนละภาษาเดียวกันนะ มันก็เลยทำให้เราต้องเข้มแข็งนะ นี่พูดถึงธรรมะ ถ้าอย่างนี้แล้วจบเนอะ เอวัง